

Izhaja

vsak petek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu „Mira“ v
Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure
predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani
lista napišejo, druga stran naj bo
prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIRA

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno
pod napisom:

Upravništvo „Mira“
v Celovec,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje
naprej.

Za in serate se plačuje po 20 vin.
od garmond-vrst za vsakokrat.

Glasiilo koroških Slovencev

Leto XXVII.

V Celovcu, 7. marca 1908.

Štev. 10.

 Današnja številka obsega 6 strani.

Zadružni tečaj,

ki ga priredi „Zadružna zveza v Ljubljani“ v
Celovcu od 16. do 19. marca, se bo vršil v manjši
dvorani v „Masselgarten“. Spored smo objavili
v zadnji številki. Želeli bi, da bi se udeležili
tega tečaja zlasti mladeniči, ki so se z zadruž-
ništvom že bavili, bodisi praktično pri posojil-
nicah, bodisi, da so zadružniška vprašanja že
proučevali, ker ti bodo imeli od tečaja največ
koristi. Naznanjamo tudi, da bodo nekateri ude-
leženci prejeli večje ali manjše podpore. Kdor
želi, da se mu priskrbi vredno stanovanje, naj
se tekom enega tedna prijavi. Sploh prosimo
udeležence, da se prej ko mogoče prijavijo, da
moremo v Ljubljano poročati. Vsaka slovenska
posojilnica naj stori svojo dolžnost in pošlje vsaj
enega zmožnega moža ali odraščene mladeniča
k tečaju, ki je za koroške Slovence velevažen.
Na vsa vprašanja odgovarja uredništvo „Mira“
v Celovcu.

Vabilo

na

shod

katal.-polit. in gospodarskega društva
za Slovence na Koroškem,

ki se bo vršil

v nedeljo dne 8. marca, ob 3. uri popoldne
v Guštanju

pri g. Kleinlercherju p. d. Tirolcu.

Poroča g. državni poslanec Grafenauer.
Pridite v ogromnem številu!

Odbor.

Razlastitev pruskih Poljakov.

Znano je koroškim Slovencev, kako kruto,
neusmiljeno so ravnali Prusi s Poljaki na Poz-
nanjskem. Podobno kakor pri nas v slovenske,
so vsilili tam v poljske šole nemščino. Kar so
pri nas politični nasprotniki že nešteditokrat
poskušali, pa se jim ni posrečilo, to so dosegli
Prusi v Prusko-Poljski: Prepovedali so pouk
krščanskega nauka za poljske otroke v njih ma-
terinem jeziku. Poljaki so veren narod, in nji-
hova narodna zavest je bolj razvita, kakor pri
nas koroških Slovencev. Stariši so se uprli ne-
človeškimi prusaškimi naredbam, poljski učitelji se
deloma tudi niso hoteli ukloniti krivični šolski
postavi, celo otroci so začeli štrajkati in niso
marali drugače odgovarjati, nego v poljskem je-
ziku. Krepka pruska roka pa je zatrla poljski
upor na celi črti. Uredniki poljskih listov in zna-
čajni poljski stariši so zdihovali po pruskih ječah
in so morali plačevati ogromne globe, poljskim
šolarjem pa je izgnala trmo pruska palica. Za
svobodo so se borili, pravico so hoteli, pa so do-
živeli novo krivico. Sprejeta je bila v pruski
državni in gosposki zbornici predloga o razla-
stitvi Poljakov. Poljaki se naj razlastijo in na
njihovo mesto se naj naselijo Nemci. Poljakom
se naj izsili njih rodna gruda in, četudi solznim
očesom, morajo zapustiti dom svojih očetov, na
katerega jih veže nešteto najlepših, sladkih
spominov.

Vladna predloga v državnem zboru.

Vladna predloga nemškega državnega kan-
celarja kneza Bülowa, predložena pruskemu držav-
nemu zboru 26. novembra l. l., je doživela močno
nasprotovanje pri katoliškem centru (klub kato-
liških nemških poslancev), Poljakih in stranki
svobodomislecev. 13. grudnia l. l. pa se je dosegel
kompromis. Dovolila naj bi se razlastitveni komisiji
razlabilna pravica do 70.000 hektarjev poljske
zemlje, in od vlade dovoljeni zaklad 300 milijonov
mark se naj zniža na 200 milijonov mark. V tej
obliki je bila v državni zbornici poljska vladna
predloga z večino sprejeta.

Predloga v gosposki zbornici.

Komisija gosposke zbornice je predlogo zelo
spremenila. Razlastiti bi se ne smela posestva
verskih družb, fidejkomisna in taka posestva, ki
so bila več nego deset let nepretrgano v eni
posesti ali so se potom oporoke ali podedovalno
postave pridobila. Pruska vlada je izjavila, da
take predloge ne more sprejeti. Prišla je v ve-
like škripce; zakaj nastopili so vplivni značajni
možje, ki so pobijali predlog frankfurtskega žu-
pana Adickesa, gosposka zbornica naj ne sprejme
predloge, kakor jo je sestavila komisija gosposke
zbornice, ampak v obliki, kakor je bila sprejeta
v državni zbornici.

Proti razlastitveni predlogi je dvakrat govoril
in glasoval vrtislavski kardinal Kopp, ki je rekel
med drugim: „Kralju in državi sem vdan, in srce
se mi upira, da moram vladni odreči zahtevo, ki
jo ona opisuje kot državno potrebo, a jaz ne
morem glasovati za tako predlogo.“ Moltkejev
naslednik, prvi vojni maršal, grof Haeseler, ki
se je udeležil vojske s Francozi leta 1870., je
dejal: „Jaz moram pred zbornico očitno izjaviti,
da so l. 1870/71 poljski polki ravno tako hrabro
in vdano preivali svojo kri za nemško domovino,
kakor nemški.“ Sijajno je govoril proti predlogi
v imenu katoliškega centra grof Oppenheim, skli-
cujoč se na ustavo, po kateri so vsi državljani
enaki. Pri glasovanju je bil sprejet Adickesov
predlog s 143 glasovi proti 111. Večina so tvo-
rili v prvi vrsti zastopniki meščanstva, manjšino
pa veleposestniki. Potem je bila predloga glede
vzhodnih mark sprejeta v celoti.

Pruska vlada je torej zmagala. Vendar pa
njeno veselje ni neskaljeno. Doživela je močno
opozicijo, kakršne se ni nadejala, in sicer ne od
kajih socialnih demokratov, ampak od vplivnih
državnikov. Znašli so se na Pruskem možje,
Nemci, ki so se sramovali barbarskega čina pruske
vlade in brezobzirno glasovali proti vladni pred-
logi, a žal zaman. Zmagala je zopet enkrat kruta
sila, zmagalo je zopet načelo barbarov, zmagal
pruski protestantizem, pa samo zaenkrat. S silo
se danes narodi ne dajo zatreti; čimbolj bodo
Poljaki trpeli, tem odločnejši bodo postali. — Vsak
koroški Slovenec čuti ob tej priliki udarce, ki so

Podlistek.

Vila.

(Francoska narodna pripovedka. Preložil Danimir.)

Živela je nekoč vdova, ki je imela dve
hčerki. Starejša je bila po vnanosti in po svoji
naravi tako podobna materi, da je vsakdo, ki jo
je videl, mislil, da ima mater samo pred seboj. Bili
pa ste obe neznošni ošabni in prevzetni tako,
da nikdo ni mogel živeti z njima. Mlajša hčerka,
ki je bila radi svoje ljubeznivosti in poštenosti
cela podoba očetova, je bila eno izmed najlepših
deklet daleč naokoli. In kakor ima vsakdo naj-
raje to kar je njemu podobno, tako je tudi ta
vdova imela starejšo hčerko neskočno rada,
dajala ji je povsodi potuho, mlajšo pa je nad vse
sovražila, prav tako, kakor bi ne bila njena hči.
Niti k mizi je ni pustila, dajala ji je posebej jesti
ter ji nalagala najtežjih del.

Med drugim je morala hoditi vsak dan pol
ure daleč z velikim vrčem po vodo ter ga pri-
nesla polnega domov. Nekega dne pa, ko je stala
ob studencu, otožna in zamišljena, se ji je pribli-
žala uboga ženska ter jo prosila, da bi ji dala piti.
„Da, da, dobra mamica,“ je dejala radostno
lepo dekle, takoj je izplaknila vrč ter načrpala
vode na najčistejšem kraju studenca in ji dala
za piti. Sama je držala vrč, da bi se starka
laglje napila.

Ko se je uboga žena napila, je rekla:

„Tako si lepa, tako dobra in poštena, da te
tudi moram razveseliti z malim darom. In sicer
bo moj dar ta, da ob vsaki besedi, ki jo odslej
izpogovoriš, pride iz tvojih ust krasna roža ali
pa dragocen kamen.“

Ko se je to lepo dekle vrnilo, ga je mati
kregala, zakaj da pride tako pozno domov.

„Prosim vas odpuščenja, moja mati, dejala
je hčerka, da sem se tako zakasnila,“ in komaj
je izpogovorila te besede, ste prišli iz njenih
ust dve krasni roži, dva bisera in dva velika
demanta.

„Kaj pa to pomeni,“ se je začudila mati.
„Zdi se mi, da prihajajo iz tvojih ust biseri in de-
manti. Odkod to pride, moja hčerka?“ (To je
bilo prvokrat, da jo je mati nazvala svojo hčerko.)

Odkritosrečno je sedaj začelo pripovedovati
lepo dekle o vsem, kar se je zgodilo, in pri tem
se seveda izvirgla veliko množico biserov in de-
mantov.

„Res,“ rekla je mati, „tja moram poslati tudi
svojo starejšo hčerko.“

„Poglej, Anica,“ jo je poklicala, „poglej, kaj
vse prihaja iz ust tvoje sestre, kadar govori. Ne
hotela bi i ti tako, saj ni treba drugega, kakor
iti k studencu po vodo in ko pride uboga žena
in poprosi vodo, dati ji vljudno, da se napije.“

„Jaz naj hodim tako daleč tja k studencu
po vodo?“ je odgovorila osorno.

„Hočem, da greš in sicer takoj,“ je še en-
krat dejala mati.

In tedaj je šla, seveda je celo pot godrnjala.
Vzela je s seboj najlepšo srebrno steklenico, ka-
terto so imeli doma.

Komaj je prišla k studencu, je že videla iz
lesa prihajati gospo, krasno oblečeno. Ko je
prišla bliže k studencu je prosila deklico, da bi
ji dala piti. Bila pa je to ravno ista uboga žena,
ki pa se je sedaj izpremenila v krasno prin-
cezinjo, samo da bi videla, kako daleč seže malo-
pridnost te deklice.

„Mislite morebiti,“ dejala je osorno ošabna
hčer, „da sem prišla samo zato tako daleč k stu-
dencu, da bi vam dajala piti? Moja gospa me
je poslala sem in vzela sem raditega najlepšo
steklenico s seboj, ker bo pila iz nje moja gospa;
no sicer pa, če ste tako žejni, se lahko napijete,
če hočete.“

„Ti nisi odkritosrečna,“ odgorila je vila čisto
mirno. „Dobro! Ker si tako prijazna, ti dam kot
darilo to, da ob vsaki besedi, ki jo izgovoriš, pri-
leze iz tvojih ust kača ali pa žaba.“

Ko jo je zagledala mati, ki jo je težko in z
velikim hrepenenjem pričakovala, je izpogovorila:

„Vendar enkrat, moja ljuba hčerka!“

„Da, da, tukaj sem,“ je odgovorilo ošabno
dekle in ob tem ste ji zlezli iz ust dve kači in
dve ostudni žabi.

„O moj Bog!“ je vsa prestrašena vzdihnila
mati, „kaj se je s teboj zgodilo? Tega je edino
le kriva tvoja sestra. Pokorila se bo zato.“ In
tako je hitela iskati mlajšo hčer, da bi jo stepla.
Toda ubogo dekle ji je uteklo in se skrilo v bliž-
njem lesu. Kraljevi princ pa, ki se je ravnokar
vračal z lova domov, jo je srečal in videč kako
je lepa, vprašal jo je, kaj dela tukaj v lesu tako
sama in zakaj da plače.

jih prejeli Poljaki, kakor bi padali tudi na nas. Toda brez strahu! Kaj takega pri nas ni več mogoče, zakaj za nami stoji mogočna, silna armada avstrijskih Slovanov, ki bi kaj sličnega ne pripustila. Naše krivice so dosegle svoje gotove meje.

Koroške novice.

Igra „Za pravdo in srce“. Na opetovano željo različnih strani se ponovi igra „Za pravdo in srce“ dne 15. marca v Celovcu. Igra se bo skrajšala in se bo uprizorila ob 8. uri zvečer v „Rokodelskem domu“. Društveniki, agitirajte za veliko udeležbo. Cene so sledeče: Sedeži po 1 K, 70 vin. in 50 vin. Stojišča 20 vin. Prijatelji društva, pridite in počastite naše društvo! — Nobeden Slovenec v Celovcu naj ne izostane! *Odbor.*

Gosp. Franc Grafenauer, državni in deželni poslanec, je prejel 2. februarja zlati zaslužni križec s krono, pripel mu ga je župan, g. Jožef Felaher.

Prepoved izvoza svinj. Deželna vlada je prepovedala izvoz svinj iz sodnih okrajev Celovec in Spital ob D., ker se je v zadnjem času zanesla na Tirolsko kužna svinjska bolezen z izvažanjem svinj iz omenovanih okrajev.

Celovec. (Občni zbor „Bisernice.“) Preteklo soboto zvečer, dne 22. februarja, je imelo celovško tamburaško društvo „Bisernica“ svoj letni občni zbor v gostilni pri „Zlatnem studentu“. Dvorana je bila docela napolnjena. Predsednik, gosp. F. Ravnik, je otvoril zborovanje in pozdravil vse navzoče, tajnik, g. Tavčar, je prečital zapisnik celega leta. Nato naznani blagajnik, g. Komac, blagajniške dohodke in izdatke preteklega leta, kar je bilo vse v najboljem redu. Volil se je nov odbor; izvoljeni: tovariš F. Ravnik kot predsednik in vodja društva; tov. Nik. Ravnik kot podpredsednik; tov. J. Tavčar kot tajnik; tov. H. Komac kot blagajnik; tovariša J. Borštner in M. Aleš kot odbornika in tovariš France Bramor kot namestnik. Pred zaključitvijo zborja je predsednik Ravnik kratko pa pomenljivo poudarjal, kako je društvo to leto napredovalo, in upa, da bo za naprej še bolj. — Da je društvo res tako napredovalo, je pa gotovo zasluga g. F. Ravnika samega, ki je posvetil društvu vse svoje moči. Prej je štel društvo vedno le 7—9 tamburašev, danes pa čez 20, kar je pač najboljše znamenje, da društvo zelo napreduje. „Le naprej, naprej mladina, tebe kliče domovina!“

Žihpolje. V Dravo je šel 25. svečana popoldne ob 4. uri Ferdinand Krasnik p. d. Šmiderič. Našli so ga v vodi takoj drugi dan. Mož ni bil pri pameti in je vedno mislil, da ga preganja mati, ker ga je pred letom tožila, da ji je moral izplačati ženitno pogodbo. Pred nekaterimi dnevi je prejela njegova mati od svojega zastopnika zopet pismo, in mož je mislil, da bo moral zopet plačevati. 24. svečana so ga peljali v Celovec k dr. Herbstu, ki mu je dal zdravila. Domov prišedši je šel iz hiše, in ko so ga iskali, so našli v snegu le njegovo sled do Drave, njegov klobuk pa na bregu.

„Oh, gospod,“ je odvrnila deklica, „moja mati sama me je izpodila iz hiše.“

Mladi kraljevič pa, ki je videl priti iz njenih lepih ust pet ali šest krasnih biserov in ravno toliko demantov, jo je prosil, naj mu pove, odkod ima to. Ona pa mu je začela pripovedovati celo prigodbo.

Ker se mu je to lepo dekle tako neizmerno dopadlo, in ker je bil prepričan, da je tak dar vreden več kot najlepša dota, peljal jo je domov v palačo svojega očeta in se z njo oženil.

Sestra njena pa se je sčasoma tako pritudila vsem ljudem, da jo je celo njena lastna mati izpodila iz hiše. Dolgo časa je blodila po svetu okrog, ko pa je nihče ni hotel sprejeti, našli so jo nekega dne mrtvo ob robu gozda ležati

Smešnice.

Nakupovalec: „ak pa šton, de môte 'oj sôme Folteje v štacuni? Al jih jemljete cfeis, al je to slučaj?“

Trgovec: „Štak je de, požinjaj, če zakličem le enbart: Folte! pa vsi začnejo delati 'akor de b'bli obsedeni.“

Našinec vpraša nemškutarja, ki je bil od župana povabljen na „gulaž“, ker je z nasprotniki volil: „Ste dor fajn jedli snoči par purgarmajstru?“

Nasprotnik: „Per mej, to je bvo fajn! Za 40 peršon je bvo pripravljeno, prišvo nas je pa 'oj 20.“

Borovlje. (Naši denarni zavodi.) Slučajno mi je prišel v roke neki nam nasprotni list, kjer sem med drugim tudi čital lažnivi dopis o bivšem št. jakobskem županu in o tamošnji hranilnici. S tem se sicer ne bom pečal, ker je o tem itak že „Mir“ pisal, ali nekaj me pa vendar sili, da tudi jaz napišem par vrstic, da bodo bralci „Mira“ spoznali, kaj so naši nasprotniki. V zadnjem stavku omenjenega dopisa se namreč hvalijo nemške, ali boljše bi se reklo, nemškutarске posojilnice, da je baje pri njih denar bolje naložen kakor v slovenskih, in da se je od naše strani uprizoril napad (Sturm) na nemško hranilnico v Borovljah, ki je pa bil srečno odbit. Menda gospodje mislijo, da je to že napad, da so se v novjšem času ustanovile za Slovence slovenske hranilnice v Borovljah in Podljubelju in se jih za to ni prosilo dovoljenja. Resnica je pa ta: Če vlagatelji vidijo, da se z njihov denarjem kupujejo hiše, pa se potem podirajo in tam za drag denar zidajo druge, se pač ne moremo čuditi, da vohajo k slovenskim posojilnicam. Ali če porok zastavi ženitovansko pismo (Heiratsbrief), in potem, ko je dolg z obrestmi vred popolnoma poravnat, zastave ne dobi nazaj, čeravno jo že štirikrat terja, in se mu reče, da se je pismo založilo (čudno, da se take važne reči ne shranjujejo v blagajni, ampak se kar tako založijo), mar so potemtakem krivi tudi Slovenci, da prihajajo stranke po svoje vloge, na katere morajo po četr leta čakati, da se jim izplačajo? Je li to napad Slovencev, če izplačujejo pri svojih zavodih vloge takoj in naj so še tako visoke? Po njih mislih mogoče; ker če bi ne bilo naših hranilnic, bi jim morali Slovenci še nadalje svoj denar nositi, da bi se še nadalje ponašali z „Deutsches Kapital“, kateri je pa v resnici le slovenski denar. Res je, da nemške posojilnice po slovenskih krajih vobče ne stojijo na posebno trdnih tleh. Da bi si opomogle, napadajo na eni strani naše posojilnice, da bi izgubile zaupanje; denar naših posojilnic naj bi romal v nemškutarске, da bi se malo opomogle; na drugi strani pa branijo nasprotniki svoje posojilnice po časopisih, da delajo javno mnenje, da niso na tako slabih nogah. Mnogo napadov je že doživelo slovensko ljudstvo, pa je vse pretrpelo in je spoznalo hinavstvo nemških liberalcev. Puščice, ki jih prožijo na naše zavode, bodo zadele njihove.

Sveče. (Socialdemokrati na lovu.) V nedeljo, dne 23. februarja, so imeli rdečkarji iz Borovelj pri Adamu shod po § 2. Mislili so, da se jim bo posrečilo ujeti nekaj delavcev v svoje mreže, a njih trud je bil zastoj, dobili so jih le štiri, in še ti jim utegnejo uiti. Naši delavci so že dovolj modri, da se jim niso usedli na limanice; predobro že poznajo socialdemokrate, predobro že vedo, kako znajo socialdemokrati delavcem „pomagati“. Zato so že prej ustanovili svojo organizacijo, strokovno društvo, katero šteje nad sto udov. In ta strokovna organizacija prav lepo uspeva, in ima tudi že svoje uspehe. Delavci, ostanite svoji organizaciji stanoviti in ne dajte se od rdečkarjev zapeljati. Znajo imenito govoriti, pogrevajo stare fraze, da je država kriva draginje, ker ne odpre meje, ker toliko denarja rabi za vojaščino. Malo osupli so zapustili Sveče, ker se jim ni prav posrečilo. Delavci, trdno stojte za strokovnim društvom!

Sveče. (Zborovanja.) Zadnje nedeljo, dne 23. febr., smo imeli kar troje zborovanj pri nas. Eno je priredilo naše strokovno društvo, eno c. kr. kmetijska družba za Koroško, in eno pa socialdemokrati iz Borovelj.

Bistrica v Rožu. (Pogreb.) Umrl je uradnik Schuller, ki je že dalje časa bolehal. Pokopali smo ga ob precej številni udeležbi ljudstva v ponedeljek, dne 24. februarja. Zapušča vdovo s šestimi otroci.

Št. Jakob v Rožu. Po rajnem, tukaj v Št. Jakobu v sredi svojih sorodnikov pokopanim Šimenu Janežiču je bila osmina v sredo dne 26. februarja. Cerkevnege opravila se je udeležilo mnogo domačinov, č. g. župnik Jožef Rozman pa je prišel iz daljnjih Črneč, ker se pogreba ni mogel udeležiti. Bog daj vsem jako dragemu in ljubemu rodoljubu Šimenu Janežiču večni mir!

Št. Jakob v Rožu. Za „Narodno šolo“ so darovali: Jože Siter, sodn. svetnik v Brežicah mesto venca dragemu prijatelju Šimenu Janežiču 15 K; Jož. Rozman, župnik v Črnečah mesto venca nepozabnemu očetovskemu prijatelju Šimenu Janežiču 20 K. Najiskrenejša hvala darovalcem!
Matej Ražun, župnik.

Vrba. (Volitve za kostanjsko občino) so se vršile v soboto 29. febr. Nasprotniki so delali z vsemi močmi in pri nabiranju pooblastil rabili sredstva, da bi se jih lahko sami sramovali; nobena laž jim ni bila pregrda. Da tudi našinci niso spali in so se pod vodstvom vrlega in neboječega, neutrudljivo delavnega, dobro znanega gosp. Vošpernika pripravljali na bitko,

priča izid občinske volitve kostanjske trdnjave. Zmagali so našinci popolnoma v tretjem razredu; v drugem razredu pa je prišlo do srečkanja, ali žal, dobili so pri tem poleg dveh namestnikov le enega odbornika, nasprotniki pa tri. Tudi iz naše (Vrbske) občine imajo nekateri posestniki volilno pravico v Kostanjah. Vedno nadlegovani od naših nemškutarjev, dali so sicer pooblastila, ali vodili so jih le za nos in kot dobri katoličani in Slovenci so jim na dan volitve pokazali „figo“, čeravno jih je eden teh agitatorjev par dni pred volitvijo prišel nagovarjat, naj ostanejo doma, dan se zamudi, škoda je za čas itd. Nič ni pomagalo, naši možje, polni prepričanja, da gre za pravično stvar, so, ne boječji se težavnega pota v Kostanje, oddali vsi osebno svoje glasove in posestniki pooblastil so te morali ohraniti v žepu. Vsa čast tem vrlim možem! Tako je prav, pokažite, da ste katoliški Slovenci! Povedati moram, da se marsikaterim v Vrbi dopade to možato postopanje in se smeji na nifarbanim, ki so se že hvalili svojega na videz uspešnega opravila, zdaj pa delajo dolge obraze.

Št. Peter pri Grabštanju. (Nemška nacionalna olika.) Žalostna usoda je zadela našo faro. Zboleli so naš visokovredni gospod provizor Peter Serajnik, vsega spoštovanja vredni duhovnik. Bolezen — vnela se jim je možganska mrena — jih je z vso silo napadla in omračila jim pamet, tako, da se jim je začelo mešati. Da človek v tako žalostnem, nesrečnem položaju marsikaj stori in reče, kar ni prav, to ve vsakdo. In tako so tudi naš blagi provizor v svoji boleznini govorili in počeli to in drugo, česar bi ne bili, ko bi bili pri pameti. Vprašamo trezni, pametni svet, ali moremo zahtevati od umobolnega človeka odgovornosti za njegova dejanja v svojem prežalostnem stanu? Kdor bi kaj takega trdil, bi moral vzeti nase zavrnitev, da je sam večji norec, nego umobolni. In vendar se nahajajo med Šentpeterčani ljudje, in žalibog jih je precej, „prteni gospodje“, kakor tudi nekatere ženske, katerim služi žalostni dogodek v vsakdanje prežvekanje, sumničenje in obrekovanje. Ne samo v fari, marveč tudi na daleč okrog obirajo in sodijo našega dobrega gospoda provizorja. To je menda plačilo za trud in ljubezen ubogega gospoda. Ti ljudje so mnenja — njih dejanje vsaj priča o tem — da se „od otroka in norca vse zve“. Zato delajo tudi nesrečnega našega provizorja za njih besede in početje v žalostnih trenotkih prepadenosti popolnoma odgovorne, češ, sedaj je prišlo na dan, kakšni so. Pa kaj se boš svet izven Št. Petra čudil? Nekateri liberalni šentpeterski prteni gospodje ne znajo drugega, saj je to „fortšrit!“ Sram bi vas naj bilo, ali vaša sramežljivost je že davno Krka v Dravo odnesla. Še en dokaz olikanosti in človekoljubja nekaterih Šentpeterčanov. Vsem poštenim sosedom kakor drugim, ki so bili navzoči, bode ostal za vselej v spominu grozno žalostni trenotek, ko so ubogega, dragega nam gosp. provizorja odpeljali z rešilnim vozom v Celovec. Najtrdnejšemu in najhujšemu možkemu srcu je segal do dna njih klic: „O pomagajte, pomagajte!“ Solze so zaigrale pričam tega v očeh. Le zapitim, popolnoma propalim ljudem je služil ta pretresljivi, nad vse žalostni trenotek v posmeh in norčije. „Ga že imajo“ se je izrazil neki olikanec (?) — in neki znan žganjar, čigar obnašanje je s „teletom“ precej v „žvahti“, je prav po svoji modrosti in maniri pri tej priči rekel: „Bi ja kna bu triba vozi iz Celovca, bi ja naš vuz za tólate dobr biv.“ Svet, tebi prepustimo sodbo o takem početju. Mi, pošteni Šentpeterčani, kolikor nas je, se morebiti ne bodemo motili, da boš z nami vred zaklical: Fej!
J. V. a.

Velikovec. (Naša sodnija in slovensčina.) Pred približno poldrugim letom se je pri obravnavi pri naši sodniji pripetila tukajšnjemu adjunktju, g. Bouvierju, sledeča jezikoslovna pomota: Vprašal je namreč nemščine nezmožno pričo tako-le: „Kdo ga je zunaj metali?“ Priča na to ni vedela odgovoriti. Nato se je zadaj neka druga priča oglašila, ki je vedela, za kaj se gre, in ki pozna znano kurzovsko slovensčino: „Kdo ga je ven vrgel?“ Te besede je sodnik ponovil, in priča je odgovorila pravilno. To je jasen dokaz, da nemški kurzovci ne razločujejo med „zunaj metati“ in „ven vreči“, kar je vendar velikanska razlika. Zakaj ne dajo v slovenske kraje slovenskih sodnikov? Pred dobrim letom je semkaj prosil koroški Slovenec z najboljšimi kvalifikacijami, a dobil je mesto sodnijskega adjunkta kurzovec iz Štajerske. Če pa pride kak Slovenec iz Kranjske ali Štajerske, je pa pri Nemcih hitro „privandranec.“

Velikovec. (Naša sodnija.) „Hranilnica in posojilnica“ je že dvakrat zahtevala, da bi se prošnje za vknjižbo in vknjižbe rešile slovenski, toda vse zaman, dasi se je omenjeni denarni zavod skliceval na član XIX. drž. tem. zak. C. kr.

sodnija, ki ima razločevati med pravico in krivico, sama noče biti pravična. Kako naj potem terjati pravico od drugih? Kako naj ji Slovenci še zaupamo. Ni čuda, da ravno preprosto ljudstvo sodnijske gospode dostikrat popolnoma opravičeno kolne, ker ga ti gospodje ne razumejo. Sodnija je sama kriva. Gosp. državnega poslanca, Fr. Grafenauerja, pa prosimo, da porabi to o priliki na Dunaju.

Velikovec. (Puncirani Hornbogner.) Zadnjič smo obljubili, da hočemo odgovoriti na Hornbognerjev članek v „Allg. Bauernzeitung“ z dne 7. febr. t. l. Da bi ne bil v Malem Št. Vidu govoril zoper vero, kakor taji v omenjenem listu, ga je zavrnil že župnik č. g. V. Poljanec s svojim podpisom. Torej, to je pribito! Silno jezi Hornbognerja, ker se mu je očitala „štiriletna učiteljska modrost“, ter se zagovarja, da je „osem let sedel na srednji šoli“ in da je pozneje „še štiri leta privatno študiral“, ter si „med tem časom pridobljeno učenost dal puncirati od c. kr. izpraševalne komisije“. Če je torej obiskaval osem let srednjo šolo, potem je bila ta srednja šola edino gimnazija, ker samo ta srednja šola ima osem razredov; ali pa je bil na realki, potem je pa moral ponavljati, ker realka nima osem razredov. Učiteljšče se ne računa k srednjim šolam. Če pa g. Hornbogner misli, da je učiteljšče srednja šola, s tem le pritrdi, da je vsako leto ponavljal. Drugič, da ne pozna postave, ki računani k srednjim šolam le: 1. gimnazije, 2. realke in 3. dekliske liceje. Ako je bil osem let na srednji šoli, potem je menda napravil tudi maturo; toda o tej nič ne govori; če jo je napravil, potem mu je bila pot k boljši službi odprta. Mogoče pa je tudi, da se je ta gospod s svojo maturitetno učenostjo iz same ljubezni do preprostega slovenskega ljudstva posvetil učiteljskemu stanu, kjer mu v nepolitičnih (?) „Bauernverein“ lažje več koristi, kakor pa kot kak profesor ali doktor! Po drugi strani pa je mogoče, da g. A. Hornbognerja pri maturi niso spoznali za zrelega, potem seveda ni mogel višje splezati. „Bolj dvomljiva kakor moja je“, tako piše dalje, „učestnost mojega nasprotnika. Ta se je štiri leta na neki zakonni akademiji (bogoslovnici) poneumljal in je napravil svoje izkušnje pred eno tistih interesantnih komisij, ki nikoli ne pusti takega kandidata propasti. Kar človek pomni, ni namreč tak „padeč“ (slučaj) znan. Tako dobro se nam enemu ne godi.“ — Ako hoče ta učenjak o učestnosti duhovnikov dvomiti, potem mu v brk povemo, da imajo kakor on (?) tudi vsi velikovski duhovniki osem let srednje šole, in sicer z maturo, eden celo z odliko. Torej so tudi ti delali zrelostni izpit pred „c. kr. komisijo“, ki ni nobena „zakonna akademija“. Ako pa imajo maturo, potem nikakor niso bili prisiljeni v „Winkelakademijo“. Sicer pa so se morali na tej „Winkelakademiji“ učiti ravnoisto, česar se učijo drugi sobrat na vsenčilih. Kaj pa duhovniki morejo za to, da v Celovcu ni vseučilišča? Da bi pred to „interesantno komisijo“ nikdar nobeden kandidat ne propadel, je neresnica. Če gosp. Hornbognerju ni nobeden slučaj znan, potem se naj poprej informira, preden kaj piše v javnost. Toda za njega je že njegova „puncirana učenost“ zadosti, da več ve, kakor „vinkelakademiki“. Da je ta njegova trditev neresnica, o tem lahko govori tako knezoškofjski ordinarijat, kakor tudi komisije za bogoslovske in župnijske izpite, pri katerih so celo propadli kandidati, ki so bili že prej odlikovani. Da uganja gosp. Hornbogner na zimski kmetijski šoli zares politiko, kar tudi taji, je tudi gola resnica. Samo še eno vprašanje: G. Hornbogner naj nam pove, kaj so duhovniki, kaj „farji“ (Priester, „Pfaffen“), ker prve čisla, druge pa sovražji? Če je pred c. kr. komisijo „punciran“, gotovo ne bo v zadregi!

Spodnje Trušnje. (Kulturinosci.) Če zasledujemo naše shode in shode naših nasprotnikov, zapazimo velik razloček; dočim se pri naših shodih nudi ljudem prilika za izobrazbo in se navdušujejo za vse dobro in koristno, se na shodih nasprotnikov samo hujska proti sv. veri, duhovščini in Slovincem. Namen tega hujskanja pa je, pripraviti pot za bodoče deželnozborske volitve. Tudi pri nas so nasprotniki pred kratkim zborovali v Št. Martinu v Brenčičevi gostilni. Neki tukajšnji zelo „študiran“ kmet je kvasil svoje stare čenče in slikal lepo prihodnost zlate svobode, kakor je sedaj na Francoskem. O sklepanju zakonov v starih časih je pa govoril, da rajni ne poročamo. Žalibog, da ni bilo zraven moža, da bi ga bil odločno zavrnil. Upamo pa, da nam ne bo treba več dolgo čakati priložnosti, da pristrizemo zaničevalcem sv. vere politične grebene.

Djekše. (Poziv!) Vi, g. Brugger, t. č. občinski tajnik na Djekšah, ste mene v neki družbi na Djekšah v vaši znani hvalevredni ljubezni do mene „posrednega začetnika kaznivrednega dejanja“ g. Jurija Gözelt, poverjenika vzajemne za-

varovalnice v Ljubljani, imenovali. Da zopet ne rečete, da vas le tožim, pozivljam vas s tem, da mi pred sodiščem svojo trditev dokazate, ali pa, da jo javno prekličete, ker bi vas moral drugače javno „lažnivca in obrekovalca“ imenovati.

Karol Hraba,

župnik in občinski odbornik.

Želinje pri Velikoveu. (Sv. misijon.) Od 15. do 22. sušca t. l. se obhaja v znani romarski cerkvi sv. Franciška Ksaverija na Želinjah sv. misijon. Vodita ga znana dobra govornika, o. Donat Zupančič, provincijal, in o. Ladislav Hazemali, oba kapucina iz Celja. Obe nedelji in na praznik sv. Jožefa so tri pridige, dopoldan dve in popoldan ena, ob delavnikih pa ena zjutraj in ena zvečer. Ker so Želinje v središču, je pričakovati iz Šmarjete, Št. Jurja na Vinogradih, Djekš in Št. Štefana velike udeležbe. Dal Bog obilo uspeha in blagoslova!

Važenber. (Občinski parlament.) Zadnja seja našega občinskega odbora je bila zelo živahna in zanimiva. V sporazumu s cerkvenim predstojništvom se je sklenilo naprositi okrajno glavarstvo, naj se ne izvrši njegov odlok, da bi se moralo na Želinjah napraviti novo pokopališče, temveč naj isto ostane, kakor je bilo. Pač pa se bode, da ne bode treba novega pokopališča, od sedaj naprej po vrsti pokopavalo in ne tako, kakor dosedaj, ko imajo posamezne družine svoja grobišča. Hudo so se sprejeli občinski odborniki radi štriholske ceste, ki je svoje čase bila v oskrbi občine, jo je pa v novejši dobi na svoje stroške popravljala rajni Racesberg. Želinjski odborniki so se potrudili, da so dobili večino, v manjšini so ostali možje iz Malega Šent Vida in eden iz Šmarjete. Ostro se je prijelo iste občinske odbornike, za katere se pri občinskih volitvah stori vse, da pridejo v odbor, svoje dolžnosti pa ne izpolnjujejo, ker ne prihajajo k sejam. Nekaterim ni prav, da oskrbuje posel občinskega sluga županov sin, župan pa trdi, da si za občinskega slugo izvoli, kogar hoče, in da je za svojega sina sam odgovoren. Torej tudi v našem parlamentu večasih grmi in bliska.

Št. Jurij na Vinogradih. (Še enkrat bauernverein.) V živo je zadel bauernverein-ovce velikovskega okraja, najbolj pa Hornbognerja, dopis od tukaj, kako je pri ustanovitvi bauernvereina v Malem Št. Vidu zraven drugih govornikov velikovski Hornbogner govoril o veri. Kje neki so možakarji stikali glave, je šentjurski župnik zvedel in kdo mu je vse to natvezel? S polenom po klerikalnem špijonu! Udari ga! — Kako je torej bilo? Pri omenjenem shodu je bil res pričujoč, a ne kot špijon poslan, temveč ker je bil povabljen in se zanima, neki mlad mož, ki je eden izmed istih redkih tukaj, ki veliko bere in je v politiki zelo udomačen. Res je isti župniku poročal o shodu. Da bi se pa župnik natančno informiral, se je prilično tuptam pogovarjal z raznimi sicer liberalnimi, vendar pa resnicoljubnimi možji, celo odborniki bauernvereina. Vsi pravijo, da ima šentjurski župnik dober nos, ki vse zbira. In isti fortšritlih možje so župnika natančno informirali. Eden je trdil, vse je bilo prav, samo Hornbogner bi naj bil v Velikoveu ostal. Zakaj je Nagele njegova s seboj prigral? Drugi pravi: Takšni, kot je bil Hornbognerjev govor, ne spada na shod za kmete. Vero naj razlagajo duhovniki. Tretji trdi: Hornbognerja ne bomo več klical na bauernvereinske shode; ta nam vse skazi itd. Da se resnica prav spozna, je treba slišati oba zvona. Po tem se je župnik ravnal, in ko se je informiral, je poročal v „Miru“ o shodu. G. Hornbogner, kdo laže? Dokazite, da v Malem Št. Vidu niste po liberalnem receptu o veri govorili in zabavljali čez njene zastopnike! Dokazite, da niste hvalili francoskih razmer, kjer so vrgli križ iz javnega življenja. Ali se niste izrazili dovolj jasno nasproti nekemu duhovniku (hočete ime?): „Vi ne veste, kako jaz vaš stan sovražim.“ Protestiram proti lažem nasprotnikom, ki trde, da kmetu nasprotujem in ga sovražim. Nasprotovati kakšnemu jetičnemu bauernvereinu, ki kmete le zapeljuje k zapravljanju ter jih hujska, se še ne pravi kmeta sovražiti. Kako bi naj jaz bil nasprotnik kmeta, kmečki sin, ki sem prej delal in imel krvave žulje, kot marsikateri gospodič, ki še morda niti ovsu od pšenice razločevati ne zna. Med kmečkim ljudstvom živim, delim z njim žalost in veselje in iz srca želim, naj se kmet organizira, a na pravi podlagi. Liberalnim nakanam bom pa zmiraj nasprotoval, in če bi bil danes starček sivih las, bi vzel v vsako roko palico, bi šel od hiše do hiše in agitiral proti bauernvereinu, če bi bil tak kot ob ustanovitvi v Malem Št. Vidu. Poljanec.

Trušnje pri Velikoveu. Govori se, da prirede pri birtu tukaj v kratkem shod socialdemokrati, ki v novejšem času grdo hujskajo delavce in posle zoper kmeta. Bauernverein, nastopi tedaj in pokaži svojo modrost!

Žvabek. Kateri so si bili namenjeni, so se našli. Kramolčev Juri iz Št. Danijela nam je odpeljal Janeževo Tilko. Pri igri dne 9. m. m. sta se spoznala in čez 14 dni sta stala že pred oltarjem; pa naj še kdo reče, da si nista bila namenjena! Ženitovanje pri Luknarju je bilo prav veselo; pelo se je in igralo, med drugim tudi „Kmet in fotograf“; obilo smeja je povzročila neka „lutriš pridiga“. Hej, št. danijelski fantje, ki imate tako lepe glasove, ustanovite si pevsko društvo, ne bo vam žal, samo malo korajže treba. — Tako je bilo veselo, da je trdil vseh muh polni Plodrov Miha, da na sodni dan ne bo tako lušno. Na krasno ovenčanih vozovih so se odpeljali svatje z novo gospodinjjo v vedno solčni Št. Danijel.

Kotlje. (Razno) Dne 23. febr. smo imeli pri nas veselico, na kateri sta se igrali dve igri, ki sta se jako dobro obnesli. Ljudstva je bilo v dvorani polno in bili so vsi izborna dobre volje. Šaljiva pošta pa je bila res šaljiva. — Fantje in dekleta delajo res imenitno in vrlo napredujejo. Za gospodarje pa bode treba še gospodarske zdržitve. Če hoče dandanes kmet napredovati, mora biti združen. Skupno si naj nabavijo razne stroje in gnojila. Občina si je že kupila čistilnik za žito, katerega se pa kmetje žalibog le malo poslužujejo. Rabili bi tudi nekaj travniških bran in umetnega gnojila. Tudi pri živinoreji bi si lahko pomagali, ko bi stopili skupaj. Redili bi potem lahko lepo plemensko živino, ki bi nam nesla lepih dohodkov. Imeli bi vedno lahko dovolj bikov plemenjakov. Upam, da se bode to dalo kmalu doseči. — Vzeli so nam učitelja, g. Petra Močnika, ki je bil tudi naš občinski tajnik, učitelj, kot jih je malo, katerega je ljubilo vse. Na njegovo mesto je prišel trd Nemeč, Jak. Müller, protestant. Žalostno, da se moramo zadovoljiti s takimi vzgojitelji in jim izročati svoje otroke v vzgojo.

Železna Kapla. (Novo društvo.) Dne 23. t. m. vršil se je pri nas ustanovni shod „Kat. slov. izobraževalnega društva“, katerega je otvoril g. Alojzij Prušnik. Dasiravno se zaradi nekih zaprek, ki pa so sedaj hvala Bogu premagane, nameravani shod ni mogel dovolj razglasiti, je bila udeležba vendar dovoljna. Pristopilo je nad 70 udov, ki so izvolili odbor, č. g. župnika A. Apla in g. župana Piskernika za pregledovalca računov, in določili članarino. Popoldan se je odbor sestavil sledeče: Andrej Rapol, predsednik; Anton Piskernik, podpredsednik; Vincenc Pečnik, tajnik; Jak. Rizelnik, tajnikov namestnik; Jos. Piskernik, blagajnik; Juri Lipuš, blagajnikov namestnik; Franc Prušnik, knjižničar. Izvoljeni odbor nam je porok, da bo toliko potrebno društvo uspevalo; in nizka članarina nam daje gotovo upanje, da se bo število udov do 7. sušca, ko se društvo preseli v svoje nove, res primerne prostore, najmanj podvojilo.

Železna Kapla. (Zahvala.) Odbor „Kat. slov. izobraževalnega društva“ se s tem najiskrenejše zahvaljuje slavni „Družbi sv. Mohorja“ in „Slov. Matici“ za knjige, ki sta jih v tako lepem številu (58, oziroma 24) blagovolili darovati omenjenemu društvu. Bog plati!

Prevalje. (Nemčurska nestrpnost) Ker se je v nedeljo, dne 23. februarja, uprizorila v sosedni Črni znamenita igra „Rokovnjači“, smo tudi v Prevaljah nabili nekaj tozadevnih tiskanih vabil. Ali glej! Vabilo pred pošto je izgnilo takoj že dan navrh. Iztrgala ga je brezdvomno nemčurska roka. Tu se je zopet enkrat pokazala v živi luči nečuvvena nestrpnost in ošabna zagrizenost naših hajlovcev. Nedolžno slovensko vabilo k igri, ki nima niti trohice politike na sebi, jim ne da miru. Enakih nemških vabil kar mrgoli na stenah po Prevaljah. Ali kdaj pa je še prišlo kakemu Slovincu na misel, da bi katerega iztrgal. Slovenec ima pač desetkrat več pameti v glavi kakor pa radikalni Nemeč, oziroma nemčur. Smešno! Ena sama uboga slovenska črka ga tako neusmiljeno bode v oči, da je ne more pogledati; razkosati jo mora v male kosce. Najprisrčnejše čestitamo k taki napredni kulturi. Heil fortšrit!

Iz slovanskega sveta.

Praga. Na pustno nedeljo je bil tukaj ob velikanski udeležbi pokopan slavni in veliki pesnik češki, Svatoopluk Čech. Pogreb je pokazal, kaj je bil ta mož svojemu narodu, kaj je narod izgubil z njim. Iz vseh krajev čeških, daljnjih in bližnjih, so prihitali, da izkažejo nesmrtnemu pesniku zadnjo čast. Bili so zastopani vsi sloji ljudstva brez ozira na osebno prepričanje, prišli so visoki dostojanstveniki in učenjaki, prišli pa so tudi delavci žuljavih rok, udeležila se je pogreba velika množica društev, bila so zastopana tudi vsa slovanska dijaška društva; vsi so bili ta dan edini v misli, da spremljajo zaslužnega

in nepozabnega moža k večnemu počitku. Svato-
topluk Čech je dovršil ravnokar svoje 62. leto.
Živel je že dalje časa v svoji prijazni vili v Troji,
odkoder je imel lep razgled po zlati, stostolpi
Pragi, kojoj je tako iskreno ljubil. Še nekaj ur
pred svojo smrtjo, ki je prišla tako nenadoma in
je pretresla ves češki in slovanski svet, je pi-
sal svoje najnovejše delo: „Rohač ze Siona.“
Češki narod je v njem izgubil res enega svojih
največjih mož. Vseh 40 let svojega literarnega
delovanja je imel Svatoopluk Čech pred očmi le
en veliki cilj: povzdigniti svoj narod, kateremu
je bil vdan s celim srcem, na višjo stopinjo omike
in izobraženosti. In to se mu je tudi posrečilo
v polni meri. Čech je poznal svoj narod do dna,
vedel je za njegove odkrite in tajne rane. Imel
je to srečo, da mu je govoril k srcu vedno tedaj,
kadar je bil najbolj sprejemljiv za to; znal mu
je govoriti tudi vedno v primerni obliki. Včasih
mu je zapel nežno, drobno pesem, polno globokih,
idealnih teženj, včasih mu je v kratkih, humo-
ristično-satiričnih črticah pokazal pot, po kateri
zna stopati, a kadar vse to ni pomagalo, tedaj
so donele njegove besede mogočno kakor grom,
tedaj je svaril in opominjal z resnimi in težkimi
besedami. Velika zasluga Čehova je tudi, da je
ugladil in izpopolnil svoj materni jezik v prozi
in pesni. Učil se je pri svojem narodu, poslušal
ga, kako govori in pisal potem tako, zato so ga
tudi vsi razumeli. Gotovo mu bo zato češki nar-
od vedno hvaležen. Zasebno življenje pesnikovo
je bilo jako skromno, živel je edinole svojem
delu, svojim idealom in svoji neskončni ljubezni
do svojega naroda. Sedaj počiva ob strani dru-
gega velikega pesnika češkega, Julija Zeyerja,
na višehradskem pokopališču tik Prage. Bodi
mu zemljica lahka!

Torba za nasprotnike.

Dobernig proti cesarju.

26. februarja je bil pri cesarju običajni dele-
gacijski obed. Izmed drugih poslancev, ki so bili
izvoljeni v delegacijo, je bil prisoten tudi po-
slanec Dobernig. Vladar je izrazil nasproti pred-
sednikom obojestranskih delegacij, dr. Bela Ba-
rabasu in dr. pl. Fuchs, željo, da naj bi se obrav-
nave delegacije hitreje vršile. To je pač želja
vsakega državljana in poslanca ki mu je na srcu
korist države in volilcev. Vladar z izgovorjeno
željo tudi nikakor ni hotel delegatov karati, amp-
ak so bile njegove besede prav naravna izjava
osebnega pogovora. Gospoda Doberniga je menda
pa bolelo, ker presvetli cesar to pot ni hotel na-
govoriti nemških poslancev, ampak se je pogov-
varjal s slovanskimi, tudi z gosp. dr. Šusteršičem.
Cesar je z zadovoljstvom poudarjal, da so se vo-
litve na Kranjskem mirno izvršile. Pristavil
je, da so bile povsod velike večine in izrekel
je tudi nado, da pride sedaj v deželnem zboru do
sporazumljenja. Dr. Šusteršič je odgovoril, da je
opaziti nagnjenje k sporazumljenju na vseh straneh
in pristavil, da se bodo potrudili, da se sporazum-
ljenje doseže, nakar mu je cesar odgovoril: „O
tem sem prepričan.“

Morda g. Dobernig tudi ne more pozabiti,
da je bil odlikovan g. Grafenauer, ne pa on ali
kateri drug nemškonalni poslanec. Zato pa se
je mož obregnul v delegaciji nad osebo presvetlega
cesarja. Nasproti želji Nj. Veličanstva je poudarjal,
da so itak v delegaciji vsi po svojih močeh de-
lali, in da ima tudi on neko željo: „Želja, ki jo
v imenu več svojih tovarišev prav izrecno tukaj
izrazim, je: Nj. Veličanstvo naj v bodoče pri
cerklu nima političnih pogovorov, zakaj njegova
oseba nam je prevzišena, nego da bi zaslužila,
da se izrablja v nacionalne namene.“ Take nauke
so dajali presvetlemu cesarju g. Dobernig, poslanec
celovškega mesta, ki bi tako radi postali sekcijski
načelnik v ministrstvu. Po taki poti pa ne
bo šlo. Predsednik avstrijske delegacije, dr. pl.
Fuchs, je gosp. Doberniga zavrnil z besedami:
„Menim, da nobenemu od nas ne pristoja, Nj.
Veličanstvu v tej zadevi dajati navodila.“ Ži-
vahno, dalje časa trajajoče odobravanje je sledilo
predsednikovi izjavi. Ko je bičal g. Grafenauer
v zbornici krivice, ki se nam godijo na Koroškem,
so pisali nemškonalni listi in neizogibni
„Štajerc“, da Grafenauer sramoti svojo domovino.
Čudni nazori! Ali je nemškonalno, nam so-
vražno uradništvu, ali je naš, koroškim Sloven-
cem skrajno krivični šolski sistem naša domo-
ovina? Tako domovino prepuščamo modremu in
hinavskemu „Štajercu“ in „Bauernzeitungu“. Naša
domovina nam je gruda, ki so jo stoletja obde-
lovali koroški Slovenci, naša domovina je zemlja,
ki je orošena s krvjo koroških Slovencev v boju
proti Turkom, naša domovina so naše gore, po
katerih se razlega zvočna pesem slovenskega
pastirja, so doline, po katerih zamišljeno stopa
za oralom slovenski kmet trpin, so gozdovi, ki

šepečejo zgodbo davnih srečnejših dni, ko smo
si koroški Slovenci sami volili kneze in še niso
vladali v goratem Korotanu naši zatiralci; naša
domovina je ljudstvo, ki veselo prepeva slovenske
koroške narodne pesmi, ponižno moli svojega
Boga in otresa stoletni jarem krivic. Vse to je
naša domovina! In vladar te naše domovine je
presvitli cesar. „Štajerc“, „Bauernzeitung“ in
„Freie Stimmen“ imajo pa domovino drugačne
vrste; zato pa je hotel g. Dobernig dajati na-
šemu vladarju lepe nauke. Zadel pa je ob od-
por pri drugih poslancih in je drugi dan pre-
klical svoje „nauke“.

Poslano.

Odkar je naznanjeno moje Najvišje odliko-
vanje širši javnosti, stopila je ta zadeva na trg
vsake prilike. Govorilo se je in se še govori o
njej na cestah, v pisarnah, v gostilnah, pri že-
nitninah, na sejnih, sploh skoraj pri vsaki količ-
kaj in kakorsibodi dani priložnosti. Da je go-
vorilo o mojem odlikovanju tudi časopisje, je na-
ravna potreba, a je tudi znamenje časa. Da so
se povodom tega izrednega dogodka zaganjali
moji — ali naši — nasprotniki v mojo osebo, ter
študirali moje zasluge, me zelo veseli; kajti naš
prvoboritelj, Andrej Einspieler, je dejal: „Zdaj
smo že nekaj dosegli, ker nasprotniki o nas pi-
šejo.“ Imel je prav. Kako odlikovanje kot slo-
vensko-koroški politik pa je on ravno tako malo
pričakoval kot jaz; kajti brez vsake hvale smem
trditi, da v političnem življenju na Koroškem
nihče ni c. kr. vlado še tako trdo prijemal, kot
ravno A. Einspieler in jaz. Njegovo ime je z
zlatimi črkami zapisano v zgodovini koroških
Slovencev; jaz pa bom našim narodnim nasprot-
nikom zaslužil še marsikatero nepri-
jetno uro. O tem naj so prepričani! Drugih
zaslug za naše nasprotnike nikdar ne bom imel.
Ta boj se pa šele začelja in moje zasluge za-
čele so se dne 19. grudnia 1907 v državnem zboru.
To sem omenil raditega, da kak nemškonalnec
lažje dobi ono stavo, katero so „Freie Stimmen“
razglasile iz celovške okolice za tistega, ki je v
stanu imenovati moje zasluge. „Vsi sicer teko,
a le eden stavo dobi“ — pravi sv. Pavel. Ome-
njati moram končno še en list, kateri nam stoji
nekoliko bliže kot „Bauernzeitung“ in „Freie
Stimmen“, to je „Korošec“ z dne 28. m. m. Ta
list imenuje moje odlikovanje „borno“, „poniže-
valno za vse koroške Slovence“ in vpraša: „Ali
ni hotela morda udariti sl. vlada s takim „odli-
kovanjem“ ves koroški narod slovenski?“ „Ali ni
morda celo hotela s tem pred svetom pokazati,
da se ji na poslanca, ki sedi v vladnem Šuster-
šičevem klubu, ni treba bolj ozirati in ravno tako
tudi ne na narod, ki ga zastopa“ in konča: „Kje
je naš ponos?!“ Obenem pa izjavlja ta list:
„Res je pa tudi, da je bil predlagan za višje
odlikovanje, katerega pa ni dobil.“ Temu
listu odgovarjam: Zlati zaslužni križec s krono
sem sprejel, in dne 2. t. m. pripel mi ga je naš
domači g. župan na prsi. Torej ne kak gosp.
okrajni glavar, ampak naš gospod župan!
Ali veš, „Korošec“, kaj to pomeni? V tem leži
znak mojih zaslug. Če se zdi gospodom okoli
„Korošca“ moje odlikovanje „borno“, naj pomislijo:
„Kdor malega ne časti, velikega vreden ni!“ Ako
pa je „Korošec“ prepričan, da sem bil pred-
lagan za višje odlikovanje že sedaj, me to le
veseli, saj je to tedaj znamenje, da se od gotove
strani priznavajo moje zasluge še v višji meri,
ter da mi je treba tudi zanj — govoriti samo
resnico, — in želje „Korošca“ se bodo izpolnile.
Da bi pa bilo moje sedanje odlikovanje za ko-
roške Slovence „poniževalno“, to še pisec ome-
njene članka v „Korošču“ sam ne verjame.
Če je „poniževalno“ tudi za me, je to popolnoma
moja stvar. Razširjati pa med narodom tako
„Gutenbergovo“ hrano, je nepošteno.

Grafenauer,
drž. poslanec.

Poglavje za delavce.

Prevalje. Nekateri rdečkarji ne poznajo
ljubezni do svojih tovarišev delavcev. Pri nas
še na cesti nisi varen pred njimi. Če sedi
mirno v gostilni, se ti bo kmalu približal rdečkar
in te bo nahrulil, zakaj da nisi rdečkar. Če bo
pa kdo pretrpel od socijev toliko, kakor je pisec
teh vrstic, po pač dobro preudaril in se bo pre-
misлил, preden jim bo sedel na limanice. Pri nas
je dovolj delavcev, ki so doživeli pri socialdemo-
kratih žalostne izkušnje, in zato ne trobijo več
v njihov rog. Prepričan sem, da bo še marsi-
katerega pamet srečala, da jim bo obrnil hrbet,
kar iz srca želim. Upam pa tudi, da bomo imeli
na cesti in v gostilnah pred rdečkarji zanjprej
mir. Ljubezen in mir naj bi vladala med de-

lavci; le tako bi si mogli svoje stanje izboljšati,
kar pa socijem menda ni na srcu.

Gospodarske stvari.

Licenciranje takih plemenskih bikov, ki
se spuščajo k tujim kravam za plačo ali brez-
plačno, se bo vršilo letos v sledečih krajih in sle-
dečem času: (Nadaljevanje.)

IX. Pliberk v:

1. Sp. Libučah (Birt) 22. aprila, ob 10. uri predpoldne.
2. Šmihelu (trg) 22. aprila, ob 3. uri po-
poldne.
3. Pliberku (Marof) 22. aprila, ob 5. uri po-
poldne.
4. Loncivasi (Birt) 23. aprila, ob 10. uri
predpoldne.
5. Švabeku (Klemen) 23. aprila, ob 3. uri
popoldne.
6. Libeličah (pri pošti) 24. aprila, ob 9. uri
predpoldne.
7. Kotljah (obč. urad) 25. aprila, ob 1/2.9.
uri predpoldne.
8. Guštanju (Brundula) 25. aprila, ob 11.
uri predpoldne.
9. Prevaljah (živinski trg) 25. aprila, ob
2. uri popoldne.
10. Št. Danijel (Stožir) 27. aprila, ob 10.
uri predpoldne.
11. Možici (Kraut) 28. aprila, ob 1/2.10. uri
predpoldne.
12. Črni (trg) 28. aprila, ob 1/2.2. uri po-
poldne.

Spomladna dela na deteljišču.

Kakor travnike, tako kaže tudi deteljišča
z brano prevlačiti, kakor hitro se zemlja dosti
osuši. Posebno bi bilo prav, starejšo lucerno
dobro pobraniti, da se izruje plitvo vkoreninjen
plevel in zrahlja površje zemlje. Pa tudi druga
deteljišča je prevlačiti z brano. Za tako delo je
travniška brana najboljša, ker poravnava obenem
tudi nastale krtine.

Nekaj o kurah.

Vse premalo se upoštevajo v našem gospo-
darstvu kure, ki bi našim kmetom lahko prina-
šale več dobička, če bi si ga znali pridelati.
Zato hočem tukaj kratko navesti najvažnejše
nauke, po katerih se mora vsak ravnati, če si
hoče zboljšati perotnino in povečati dohodke.

Da si priredimo pridnih kur, moramo
najprej gledati na to, da damo za valjenje kuram
samo jajca od kur, ki veliko nesejo, in ne od
takih, ki slabo nesó. Le potem moremo upati,
da bodo tudi mlade kure dobro nesle, in slabo
neseče se polagoma odstranijo. Skrbeti pa mo-
ramo tudi, da petelina ne jemlje iz domačega
plemena, ampak iz drugega, tujega, da si ohra-
nimo dobre lastnosti naših kur; če so namreč
petelini, eden za drugim, domače prireje, se lahko
in skoraj vedno zgodi, da se kure izpridijo.

Množino in velikost jajc si razen dobrega
plemena zboljšamo tudi z dobro krmo. Kure
naj se krmijo z nepokvarjenim ječmenom, pše-
ničnim ali ovsenim zrnom. Posebno oves da
jajcu prav prijeten okus in zato se najbolj pri-
poroča, posebno ker je še najcenejši. Ne smejo
se pa krmiti s koruzo, ker po koruzi kure ne
nesó in jajca dobé neprijeten oljnat okus. Od
oktobra pa do aprila naj se krmi še pridene
zdrobljene kosti, jajčeve luščine, vedno nekoliko
poparjenega deteljnega ali senenega drobca in
kuhanega krompirja.

Da so jajca več vredna, morajo biti sveža
in čedna. Zato moramo pridno pobirati iz gnezd,
po večkrat na teden. Za podložek naj bi se ne
puščala kurja jajca, ampak priporočal bi jajca iz
porcelana — dobé se pri „Mlekarski zvezi“ v
Ljubljani. Pobrana jajca se hranijo na hladnem
in ne zaduhlem prostoru. Če jajca ne rabimo za
valjenje, odstranimo petelina od kur, ker so ne-
plojena jajca bolj trpežna.

Še nekaj zapazimo pri reji kur, da namreč
pogine mnogo piščet vsled hitre rasti, takoj,
ko se izvale. Letajo in se šopirijo, kot bi jih
zeblo. Taka piščeta moramo takoj dejati na topel
prostor in jih krmiti s kuhano ržjo in z raz-
močnim belim kruhom.

Ako se bomo ravnali po teh naukih, smo
lahko prepričani, da nam kure ne bodo nesle na
leto samo 70 jajc, ampak 120, 150, da 200. Če
ima kateri mogoče 17 kur in 1 petelina, če mu
vsaka kura nanese — no reciva — 120 — v res-
nici gotovo več — jajc na leto, in če vsako jajce
računava povprečno samo po 6 vinarjev, dobi
vsako leto za jajca najmanj 1224 kron, v desetih
letih že 12240 kron — že lep izkupiček. Z malim
delom se zasluži ta denar, ki pa pokrije marsi-
katero domačo potrebo.

Kake svinje so najboljše za pleme?

Krave s tretjim teletom dajejo največ mleka in najlepša teleta. To je znana stvar. Slično je tudi pri svinjah. Svinje s tretjim gnezdom dajejo največ praset in najboljša praseta. V tej starosti so namreč svinje najbolj razvite in za pleme najbolj sposobne. To vedo prav dobro izkušeni prašičereji in zato puščajo svoje svinje po 2 do 4 leta za pleme, in če so svinje posebno rodovitne in posebno dobre doživke, tudi še dalje. Vse drugače pa ravnajo po krajih, kjer je reja plemenih svinj malo razvita in kjer se šele vpeljuje. Tam najdemo pogostoma, da se svinje večkrat že po prvem porodu opitajo in pokoljejo. To ravnanje se ne da odobravati, ker je za napredek reje naravnost škodljivo! Pri taki reji ni mogoče priti do ugodnih uspehov in do posebno lepih prašičev. Kajti s tem, da jemljemo za pleme zmeraj le praseta iz prvega gnezda, in da ravnamo dosledno tako, da rabimo namreč mlade svinje le po enkrat za pleme, s tem slabimo rejо od roda do roda. In če smo še tako neprevidni, da spravljamo svinje prezgodaj k merjascu, recimo v starosti 7 ali 8 mesecev, kakor se to pri nas prav rado zgodi, potem ni nič čudnega, če ostanejo živali majhne rasti in če se pokažejo razni neuspehi pri prašičih. Ne vodimo tedaj premladih svinj k merjascu in glejmo tudi na to, da pridržimo dobre svinje po več let za pleme in da jemljemo za pleme raje praseta iz poznejših gnezd. Svinje, ki so imele prasce, pa se je pokazalo, da niso dobre plemenke, ker so premalo rodovitne ali pa slabe doživke, naj se spitajo in zakoljejo. Take prasice pa, ki so nam povrgle mnogo in lepih, krepkih, zdravih praset, spravimo še drugo in tretjekrat ali še večkrat, ker imamo od njih pričakovati veliko dobička!

Lucerna (nemška detelja)

se po Koroškem še malo uporablja, dasiravno bi v mnogih krajih prav dobro uspevala. Lucerna mora imeti globok, težak svet in ne trpi mokrote v podzemljišču. Če pomislimo, da daje na leto 4 do 5 košenj in je zlasti za molzne krave izvrstna krma, ter vztraja 10 do 15 let, je pač vsega priporočila vredna, seveda v ugodnih krajih. Vročina in suša ji ne škodujeta, občutljiva je pa proti plevelju. Zato je priporočljivo staro lucerno gnojiti s superfosfatom, kalijevo soljo ali gnojnico, hlevni gnoj pa, kolikor mogoče, opuščati. Semena so se obnesla francoska in ogrska, manj pa laška, ameriška in ruska. Za eden hektar posetve se potrebuje 25 kg.

Društveno gibanje.

Celovec. V nedeljo, dne 8. t. m., ima „Slovensko krščansko socialno delavsko društvo“ svoje mesečno zborovanje ob 5. uri popoldne v prostorih gostilne pri „Zlatem studentu“ (Lidmanskega ulica). Govorita g. dr. Fr. Cukala in g. J. Vajncerl, vmes svirajo tamburaši. K obilni udeležbi vabi odbor.

Podsinnjavas. „Kršč. soc. pevsko in delavsko društvo za Podsinnjovas, Bistrice in okolico“ priredi v nedeljo, dne 15. sušca, ob 4. uri popoldne v gostilni pri Gašparju v Podsinnjivasi svoj letni občni zbor. K obilni udeležbi vabi odbor.

Št. Janž. V nedeljo, dne 15. sušca, ob 5. uri popoldne bode ustanovni občni zbor „Slov. kat. izobraževalnega društva“ v gostilni pri Gašparju v Podsinnjivasi. K obilni udeležbi vabi sklicatelj.

Velikovec. Slovensko katoliško izobraževalno društvo „Lipa“ priredi prihodnjo nedeljo, dne 8. marca t. l., ob 1/2. uri v „Narodnem domu“ svoj redni letni občni zbor s sledečim sporedom: 1. Pozdrav predsednika, 2. poročilo tajnika, 3. poročilo blagajnika, 4. volitev odbora, 5. govor in 6. slučajnosti. Vse ude in prijatelje društva, posebno Šmarječane in Želinjčane z ozirom na važnost tega občnega zбора, vabi k obilni udeležbi odbor.

Književnost in umetnost.

Druga številka „Slovenskega Branika“ je izšla. Vsebina je zelo zanimiva ter obsega sledeče: Sprejem. — Zadnje in predzadnje ljudsko štetje na Koroškem. — Šolski učenci za družbo sv. Cirila in Metoda. — Krmin in okolica. (Kulturno-narodopisna črtica). — Družba sv. Cirila in Metoda. — Zamejni Slovenci. — Iz narodnega bojišča. — Obrambno delo naših bratov. — Kaj delajo naši narodni nasprotniki? — Slovstvo.

V založništvu „Goriške zveze gospodarskih zadrug in društev“ v Gorici je izšla knjiga „Vtisi s prvega zadrugnega shoda na

Dunaju l. 1906 z ozirom na slov. zadrugništvo.“ Spisal Svetoslav Premrou, vodja in revizor „Goriške zveze gospodarskih zadrug in društev v Gorici.“ Knjiga podaje več, nego bi pričakovali po naslovu. Kdor se hoče z zgodovino zadrugništva na Slovenskem natančneje seznaniti, naj si jo naroči. (114 str.) O vprašanju samoosvojitve koroških posojilnic sodi pisatelj sledeče: „Dasi se samoosvojitve dejanski še ni izvršila, je vendarle pričakovati, da bodo tudi Korošci v najbližji bodočnosti mislili na svojo krajevno centralizacijo, ker le tako jim bo mogoče zadrugništvo potrebam primerno pospeševati.“

1. Divja rožica. 2. Slovenskim mladenkam. Za ženski dvospiev in klavir; uglasbil Hrabroslav Volarič. Op. 12. Cena 1 K 50 vin. V Ljubljani, 1908. Tiskala Učiteljska tiskarna. Založila Frančiška vdova Volaričeva. (13 str.) Prav snažno avtografirani zvezek z dvema napevoma na Jenkovo besedilo nas je prav razveselil. Kakor vobče Volaričeve skladbe, sta tudi ta dva napeva zložena v lahkem narodnem tonu, ljubka, preprosta in prijetna za slovensko uho. Zlasti „divja rožica“ bo razveselila vsakega, ki ne strpi moderne dekadenčne glasbe. Naročbe se naj naslavljajo na gospo Frančiško Volaričevo v Gorici, Via St. Antonio št. 12. Najbolje bi bilo naročiti kar po tri zvezke za dve pevki in spremeljalca na klavirju.

Kaj je novega po svetu.

Državni zbor bo zopet sklican 17. marca.

Kvartanje v levji kletki. „Slovenec“ poroča iz Ljubljane zanimiv dogodek. Pretekli teden je obljubil visokošolec Germ, da bo šel s cirkusovim ravnateljem Kludskyjem v levovo kletko, kjer bo ž njim kvartal in pil šampanjca. Dne 1. t. m. je izpolnil obljubo. Šel je med leve, igral z ravnateljem partijo taroka in izpraznil več čaš šampanjca, napil nazadnje tudi enemu levu, stopil pri tem tik do njega ter mu izlil ostanek v čaši na grivato glavo. Koncem točke, ki je trajala četrte ure, so levi in tigri lepo defilirali mimo pogumnega g. Germa, ki ga je ravnatelj Kludsky slavil v navdušenih besedah. Gledalci so mu prirejali živahne ovacije.

Na Dunaju se je vršil 25. februarja ustanovni shod slovenskega komiteja. Slovenski komite pomeni zvezo vseh slovenskih akademskih društev na Dunaju in svrhu medsebojnega spoznavanja po ožji osebni zvezi, kakor predavanjih, ki jih bo prirejal komite, drugi njegov namen pa je olajšati skupne nastope slovenskih dijakov na Dunaju, in prvi vrsti, kadar se gre za obrambo naših pravic. Odziv je bil prav povoljen, ker se je ustanovnega shoda udeležilo po svojih delegatih 23 slov. akad. društev. V odboru so zastopane najrazličnejše narodnosti: 1 Poljak (predsednik), 1 Čeh, 1 Slovenec, 1 Srbohrvat in 1 Rusin.

Iz Amerike nam piše iz West Allis, Wis. č. g. J. Smolej: Prijatelj g. Meško mi je pisal, naj se kmalu zopet v „Miru“ oglašim. Naj se mu želja izpolni. Kakor sem poročal že zadnjič, smo Slovenci pridno na delu. Dasi je kriza tudi nas prav dobro potipala, tako da so bili dobri dve tretjini ljudi brez dela, smo vendar župnišče ta teden dokončali. Cerkev bode konec meseca pod streho. Ker nadškofa Messmerja ne bo tu, — odpotuje v Rim — naprosili bomo enega slovenskega škofa, da nam pride cerkev blagoslovit. Hvala Bogu, stroške, ki znašajo nad 130.000 K, smo polovico že plačali. Ostanek pa bomo tudi z božjo pomočjo. Naš dosedaj raztreseni narod — vsaj ga je tu približno 6000 — se bo sčasom zbral, tako da že sedaj mislimo na zidanje slovenske šole, če bomo le dobili slovenske sestre. Te manjkajo po vseh slovenskih naselbinah razen v Joliet-u, kjer posluje č. g. Šusteršič. Kaj dela naš narod? Najbolji so Štajerci in Dolenjci. Korošci? Kar sem pisal zadnjič, ponavljam še danes, izvzetih deset družin, ne veljajo nič. Nemeč doma, Nemeč hoče biti tudi tu, dasi ga pristen Nemeč zaničuje. K slovenskim društvom nočejo pristopiti, pač pa so pri društvu „Edelweis“, ki pa ima docela prostozidarske namene in za predsednika tudi prostozidarja. In kdo je kriv? To mi pripoznavajo tovariši župniki, Nemci in Angleži, edina krivda so naše avstrijske, oziroma koroške šole. Nahajajo se tu Korošci, ki od cerkve sploh nočejo ničesar slišati, ki niti otrok ne dajo krstiti. Žalostna istina! Hočejo pač tudi tu v „prosti Ameriki“ biti tako modri, kakor so bili v starem kraju. Vendar pa upamo, da se tudi ti s časom izpreobrnejo. Veselje je zavladelo, ko smo zvedeli, da je slavni Oraš zlezal pod klop. „Mir“ bo dobil nekaj naročnikov, tudi k Mohorjevi družbi nas bo pristopilo kakih 40 do 50, a s časom nas mora biti 200. Vsak začetek je težek, po-

sebnost je bil tu, ko smo začeli vse v najhujšem času ob finančni krizi, ki je sicer še ni konec, vendar upamo, da se v par tednih obrne vse na bolje. Kar bi pač bila tu ena glavnih potreb, bi bil še drugi duhovnik. Tudi na tega upamo mi, še bolj pa 1000 Slovencev v Sheboygan, ki je 84 kilometrov oddaljen in ga oskrbuje sedaj iz West Allis-Milwaukee. Menda se bo vendar kdo našel, vsaj se bo naš nadškof po slovenskih pokrajinah oglašil. Ko bo kaj posebnega novega, se zopet oglašim. To vam še povem, da bomo dali delati glavni oltar pri g. Progarju v Celovcu, sedanjega mi je podaril neki Anglež. — Št. Jakobčanom pa mislijo poslati naši narodnjaki o Veliki noči pirhe. Znancem in prijateljem pozdrav!

Rev. John Smolej.

Zavarovanje zoper nezgode, katero je vpeljala naša država dne 28. decembra 1887, je sprejelo tekom 20 let 913.778 naznanil o nezgodah svojih članov. Priznalo jih je pa samo 272.199! Sploh ni slišati pohvalne besede o tem zavarovanju. Boljše upanje nam je prinesel Luegerjev jubilejni predlog o obligatnem starostnem zavarovanju.

Stöselj pomiloščen. Poroča se, da je ruski car na smrt obsojenega branitelja Port Arturja, generala Stöslja, pomilostil na enoletni zapor v trdnjavi. Stöslju, ki je reven, se bo prepustila pravica na pokojnino, ki jo bo car določil.

Nasi obsojen. Bivši laški minister Nasi je bil 24. t. m. od državnega sodnega dvora v Rimu zaradi znanega poneverjenja državnega denarja obsojen na 11 mesecev in 20 dni zapora in je izključen za 4 leta iz vseh javnih služb.

Ne v Ameriko! V teku zadnjega tedna se je vrnilo iz Amerike 8000 delavcev na severno Češko. Pozabili so, da v obrtnih okrajih ni najti več dela. Tovarne še naprej zapirajo in beda je med delavstvom nepopisna.

Napad na perzijskega šaha. Na perzijskega šaha se je izvršil bombni napad. Dve bombi so priletele raz hišno streho v neki ozki ulici, kjer se je vozil šah. Ena se je razletela v zraku, druga pa v bližini šahovega avtomobila na zemlji. Ubile so dvanajst ljudi, vojaki pa devet sumljivih. Avtomobilov vodja in kakih 20 oseb je ranjenih. Šah ni bil v avtomobilu, ampak se je peljal z vozom nekoliko za avtomobilom. Takoj po napadu je stopil iz voza in se je podal v najbližnjo hišo, odkoder je srečno dospel v svojo palačo. Napadalec so takoj dobili; imenuje se Salano Reji, 22 let star in je rojen v Argentini (v Ameriki).

Napad na predsednika v Argentini. Tudi na argentinskega predsednika Alcorite se je izvršil napad, ko je izstopil pred svojo palačo iz avtomobila. Napadalec, mladenič v 22. letih, je vrgel proti njemu dinamično bombo, ki pa se ni razletela. Napadalec in tri njegove sokrivce so zaprli.

Na smrt obsojeni teroristi. V Peterburgu je vojno sodišče obsodilo 10 teroristov, med njimi nekega poljskega žida, ki se je izdal za italijanskega žurnalista Calvina, in neko žensko, ki so nameravali umoriti velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča, na smrt, ostale na dosmrtno ječo. V Wiborgu so zaprli več oseb, ki so z nameravanim napadom v zvezi.

Resolucija socialistična Bissolati za svobodno šolo odklonjena. V Rimu je 28. febr. italijanska zbornica odklonila resolucijo Bissolati za svobodno šolo z velikansko večino ter sprejela resolucija Marengo-Bastia, ki jo je sprejela vlada. Stariši smejo zahtevati verski pouk v šolah, kjer imajo v občinah večino, drugod morajo sami poskrbeti zanj na svoje stroške.

Japonski vohuni. Cela Mandžurija, kakor poroča „Ruska Ochraina“, mrgoli japonskih topografov in vohunov, ki hodijo po raznih krajih pod krinko zdravnikov in trgovcev. Nedavno je neki japonski major s petimi kitajskimi vojaki potoval iz Vladivostoka čez Ningut v Harbin. Cele množice japonskih trgovcev prihajajo v Mandžurijo in ogledujejo vse, kar jih more zanimati. Na korejski meji, ki je obrnjena proti Vladivostoku, Japonci zidajo trdnjave in nedavno so nasilno v last vzeli mesto Nangan, kar je izzivanje ne le za Kitajsko, ampak tudi za Rusijo, ker Nangan se nahaja v mandžurski oblasti.

Tiskarna družbe sv. Mohorja

se vlnudno priporoča za natiskovanje vizitnic pismenih zavivkov itd. po najnižjih cenah.

Zahtevajte po vseh gostilnah „Mir“!

Najboljše in od prvih avtoritet kakor tudi od tisoč praktičnih zdravnikov domačih in tujih priporočena hrana za zdrave kakor tudi na črevesju obbolele otroke in odrasle ljudi; ima veliko redilnih snovi, pospešuje razvoj mišičevja in kosti, uravnava prebavljanje in je z ozirom na porabo cena. „Der Säugling“, jako poučna knjiga, dobiti je brezplačno v prodajalnah ali pa pri R. Kufeke, Dunaj I.

Tržne cene v Celovcu

27. februarja 1908 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg				80 litrov (biren)	
	od	do	od	do	K	v
Pšenica	—	—	—	—	—	—
Rž	19	66	20	50	12	—
Ječmen	—	—	—	—	—	—
Ajda	19	58	20	—	9	50
Oves	16	50	17	50	6	11
Proso	—	—	—	—	—	—
Pšeno	—	—	25	40	16	—
Turščica	16	89	17	24	9	85
Repica (krompir)	—	—	5	—	2	30
Seno, sladko	7	60	8	40	—	—
" kislo	5	60	7	60	—	—
Slama	4	70	5	30	—	—
Mleko, 1 liter	—	22	—	24	—	—
Smetana, 1 "	—	60	—	1 20	—	—
Maslo (goveje) 1 kg	2	40	2	80	—	—
Surovo maslo (putar), 1 "	2	40	3	20	—	—
Slanina (špeh), povoj, 1 "	1	80	1	90	—	—
" surova, 1 "	1	50	1	70	—	—
Svinjska mast 1 "	1	70	1	80	—	—
Jajca, 1 par	—	14	—	16	—	—
Piščeta, 1 "	2	60	2	80	—	—
Kopuni, 1 "	4	60	6	—	—	—
30 cm drva, trda, 1 m ²	3	20	3	60	—	—
30 " " mehka, 1 "	2	80	3	20	—	—

Živina	Počrez	100 kilogramov				Prignalo	Prodalo	
		žive vage		zaklana				
		od	do	od	do			
v k r o n a h								
Voli, pitani	—	—	—	76	—	—	2	2
" za vožnjo	380	420	—	—	—	—	21	8
Junci	300	330	—	—	—	—	6	4
Krave	142	422	—	—	—	—	48	19
Telice	—	280	—	—	—	—	4	1
Svinje, pitane	—	—	—	120	124	39	26	26
Praseta, plemena	16	44	—	—	—	—	237	104

Sanatogen

Od več kot 5000 profesorjev in zdravnikov vseh kulturnih dežel sijajno priznan kot najuspešnejše krepilno in oživljajoče sredstvo.

Krepi telo.
Jači živce.

Dobiva se v lekarnah in drogerijah. Brošure zastoj in poštnine prosto po **Bauer in dr.**, Berlin SW 48. Glavno zastopstvo: **C. Brady**, Dunaj, I., Fleischmarkt 1.

Vabilo.

Hranilnica in posojilnica v Globasnici ima dne 8. sušca t. l., t. j. prihodnjo nedeljo, ob 10. uri dopoldne, v posojilnični pisarni svoj

letni občni zbor.

Opomba. Ako ob določeni uri ne bude zastopano zadostno število združnikov, se bo uro pozneje sklepalo brez ozira na udeležbo.

K obilni udeležbi vabi **odbor.**

Slovenci, spominjajte se Velikovške šole!

Loterijske številke 29. februarja 1908:

Trst 41 59 72 65 20
Linc 12 18 82 66 74

Vabilo

rednemu občnemu zboru
Hranilnice in posojilnice za Št. Janž in okolico,

ki se bode vršil prvo postno nedeljo, t. j. 8. sušca 1908, ob 4. uri popoldne v gostilni pri Činkovcu v Št. Janžu.

Dnevni red:

1. Poročilo o delovanju hranilnice in posojilnice v pretečenem letu in odobrenje računskega zaključka za l. 1907.
2. Čitanje revizijskega poročila „Združne Zveze“ ter ukrepi vsled istega.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Volitev odbora in računskih pregledovalcev.
5. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi vljudno **načelstvo.**

Vabilo.

Hranilnica in posojilnica v Mariji na Zili ima svoj

redni občni zbor

na praznik sv. Jožefa, t. j. dne 19. sušca 1908, ob 3. uri popoldne v župnišču.

Dnevni red:

1. Poročilo o delovanju hranilnice in posojilnice za l. 1907. in odobrenje letnega računa.
2. Čitanje revizijskega poročila „Združne Zveze“ ter ukrepi vsled istega.
3. Volitev odbora ter računskih pregledovalcev.
4. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi vljudno

načelstvo.

Vabilo.

Posojilnica v Slovenjem Plajbergu bo imela svoj

letni občni zbor

22. sušca 1908, ob 4. uri popoldne, pri Ferčniku v Slov. Plajbergu s sledečim sporedom:

1. Računsko poročilo.
2. Sklepanje o eventualnem združenju posojilnice.
3. Posamezni nasveti.

K obilni udeležbi se vabijo vsi združniki.

Odbor.

Tiskarskega učenca,

ki bi imel veselje izučiti se za stavca, sina poštenih starišev, popolnoma zmožnega slovenskega in nemškega pismenega jezika, ki je z dobrim uspehom dovršil vsaj prvi razred latinske šole, realke ali dva razreda meščanske šole, sprejme pod običajnimi pogoji takoj ali ob sklepu šolskega leta

tiskarna Družbe sv. Mohorja
v Celovcu.

Kmetija,

oddaljena samo 20 minut od železnične postaje „Žihpolje“ s prav prijetno lego, s približno 30 birni posevke, mladim gozdom, lepim travnikom, je zaradi družinskih razmer po vrednosti **na prodaj**. Pojasnila daje posestnica v Gorjah, hišna št. 5, pri Žihpoljah.

Lovske puške

vseh sestav, priznано delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska tovarna orožja

Peter Wernig,

c. in kr. dvorni založnik v Borovljah, Koroško.
Ceniki brezplačno in poštnine prosto.

Največja trgovina te stroke:

Modnega in manufakturnega, tu- in inozemskega blaga, zmerom najnoviješe.

Največja zaloga tudi za prodajanje **na debelo** za trgovce še vedno po starih cenah, četudi se je blago podražilo. Za ženine in neveste zmerom najnoviješe blago. Cene brez konkurence.

Vsi uslužbenci znajo slovenski.

Anton Renko, lastnik trgovine,
Celovec, vogel Kramerjeve ulice in Novi trg.

Janez Vovk,

pekovski mojster v Celovcu

na starem trgu št. 13,

priporoča slavnemu občinstvu svojo lepo urejeno pekarno, vedno svež kruh in sveže drože ter ogrsko moko raznih števil.

Nizke cene. — Točna postrežba.

Postavno zavarovano. Vsako ponarejanje kaznivo!

Edino pristen je Thierry-jev balsam

z zeleno znamko „redovnica“. Cena: 12 majhnih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika specialna steklenica s patent. zamaskom K 5.—

Thierryjevo centifolijsko mazilo proti vsem se tako starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in otekljami vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3.80 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej. Obe domači sredstvi sta povsod znani in slovita kot najboljše.

Naročila se naslavlajo na:
Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogaški Slatini.

Brošura s tisoči originalnih pisem gratis in franko. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah in medicinskih drogerijah.

Izvrstno domače pristno in naravno

goriško vino,

belo liter od 48 vin. in črno od 40 vin. naprej, priporoča

Peter Birsa,

vinski trgovec, Gorica.

Agente

z najvišjo provizijo išče brunovska izdelovalnica lesenih zastorov in šaluzij **Hollmann & Merkel, Brunov** (Braunau) na Češkem.

Matija Russling

Šent-Vid ob Glini, Koroško

dobavlja

vse glasbene instrumente

najsolidnejše izdelane, ob polnem poroštju za najčistejše uglašenje, po najnižjih cenah:

Gosli, kitare, mandoline citre itd. Strune le najboljše vrste. Akordne harmonike na meh. Velika zaloga glasbil za harmonike za svojerčno vstavo. Cenik na zahtevo brezplačno.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 2.000.000.

Denarne vloge obrestujemo po

4 $\frac{1}{2}$ %

od dne vloge do dne vzdiga.

➡ Kolodvorska cesta št. 27. ⚡

Zamenjava in eskomptuje

izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavicije.

➡ Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila. ➡

Centrala v Ljubljani. Podružnica v Spljetu.

Turske srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobiček 300.000 frankov. Na mesečno vplačevanje po K 8.— za komad.

Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10.— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.